

מ"ח 9721/16 - ירון קרן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 9721/16

לפני: כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין

המבקש: ירון קרן

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

בקשה שניה לקיום משפט חוזר

בשם המבקש: עו"ד אלעד שור

בשם המשיבה: עו"ד יוסף (ג'ואי) אש

החלטה

א. בקשה שניה למשפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בעניינו של ירון קרן, אשר הורשע בגרימת מותו של שי קצב ע"ה (להלן המנוח) ברשלנות תוך כדי נהיגה, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן חוק העונשין) ולפי סעיפים 40 ו-64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. המבקש נדון למאסר למשך 20 חודשים, מתוכם 8 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי למשך שנתיים. המבקש ריצה את עונשו מכבר, אך אינו משלים עם הרשעתו - הוא חולק על ביטוי זה - ומבקש בשנית לשוב ולפתוח את התיק במשפט חוזר.

רקע

ב. נגד המבקש הוגש בבית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו כתב אישום בגין גרימת מוות ברשלנות. על פי כתב האישום, ביום 29.5.03 נהג המבקש במכונית פרטית ברחוב הנשיא בקרית אונו. בהגיעו לצומת רחוב הנשיא - שדרות בן גוריון עצר לפניו קו עצירה בהורית תמרור עצור. לאחר שעצר בקו העצירה, המשיך המבקש בנסיעה איטית לתוך הצומת במטרה לפנות שמאלה, התקדם למרכז הצומת תוך שהוא מפנה מבטו ימינה. המבקש לא הבחין במנוח, רוכב קטנוע, שהגיע משמאלו, חסם את דרכו של המנוח וגרם למנוח לבלום ולהתנגש בדופן שמאל של המכונית בה נהג. כתוצאה מן התאונה נחבל המנוח באורח קשה, ונפטר בבית החולים כעבור זמן קצר. המבקש כפר באחריותו לתאונה, ונוהל משפט הוכחות.

פסק הדין של בית משפט השלום לתעבורה

ג. ביום 3.7.07 הרשיע בית המשפט (השופט א' שדמי; ת.ד. 13153/04) את המבקש. על המבקש נגזרו, ביום 8.1.07, 22 חודשי מאסר, מתוכם 10 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי, פסילה מלהחזיק ברשיון נהיגה למשך 10 שנים וקנס בסך 3,000 ש"ח. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. נוכח האמור בצו בתי המשפט (הוראות מעבר) (אזורי השיפוט של בתי המשפט המחוזיים (תיקון), התשס"ז-2007, חסר בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו סמכות לדון בערעור. לפיכך הועבר הדיון בערעור לבית המשפט המחוזי מרכז. הערעור כוון תחילה הן כנגד הכרעת הדין הן כנגד גזר הדין, אולם בהמשך מיקד המבקש את ערעורו לגזר הדין בלבד.

פסק הדין של בית המשפט המחוזי

ד. ביום 9.4.08 החליט בית המשפט המחוזי (השופטים (כתארם אז) א' טל, ז' כספי ומ' פינקלשטיין; עפ"ג 4466-01-08) לקבל את הערעור באופן חלקי, במובן זה שקבע כי תקופת המאסר תעמוד על 20 חודשים, מתוכם 8 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי. יתר חלקי גזר הדין נותרו בעינם. בכך, התחשב בית המשפט המחוזי בעברו החיובי של המבקש, בהיעדר עבר תעבורתי ובמצבו הנפשי הקשה בעקבות התאונה עד כי שירות המבחן המליץ להימנע מהשתתפות עונש מאסר. נפסק, כי אין מקום להימנע כלל מהשתתפות עונש מאסר בפועל נוכח התוצאה הקשה של התאונה. על פסק הדין הגיש המבקש בקשת רשות ערעור לבית משפט זה.

ההחלטה בבקשת הרשות לערער

ה. ביום 29.6.08 החליט בית משפט זה (השופט א"א לוי ע"ה; רע"פ 4428/08), לדחות את בקשת רשות הערעור. נפסק כי

"התאונה בה היה מעורב המבקש, היא דוגמה מובהקת לכך שבמעט תשומת לב, שלא לדבר על חובתו של נהג להקפיד לקיים את דיני התעבורה, ניתן היה למנוע, ובנקל, את התאונה והתוצאה המחרדה שהיתה כרוכה בה. בהגיעו לצומת לא הבחין המבקש ברוכב הקטנוע, אף על פי שתנאי הזירה אפשרו זאת, ועל כן המסקנה היחידה אשר התחייבה היא כי

עובר לכניסתו לצומת לא בחן המבקש את הנעשה לשמאלו, ומכאן ועד לחסימת דרכו של הקטנוע היתה קצרה. בנסיבות אלו לא מצאתי בעונש, אשר נבחן בידי ערכאות קמא, דבר המצדיק בחינה בפני ערכאה שלישית ומכאן החלטתי לדחות את הבקשה".

המבקש ריצה את עונשו. לאחר סיום ריצוי העונש עתר המבקש ביום 3.4.09 לבית משפט זה בבקשה לקיים משפט חוזר, נוכח ראיה חדשה העשויה - לטעמו - לשנות את תוצאת המשפט (להלן הבקשה הראשונה). המבקש התבסס על עד ראיה ישיר לתאונה, מר רוני בוחניק, שלפי הטענה לא היה ידוע בזמן המשפט, וכן על חוות דעת של בוחן התנועה, מר רפי וולמרק, המבוססת על עדות זו. המבקש טען כי ראיות אלה שוללות את אחריותו לתוצאות התאונה. בנוסף, טען המבקש כי לחשש ממשי כי בהרשעתו נגרם לו עיוות דין, וכי בכוחן של הראיות החדשות להשפיע על העונש שנגזר עליו.

ההחלטה בבקשה למשפט חוזר

1. ביום 4.11.09 דחה בית משפט זה (השופט ס' ג'ובראן) את הבקשה למשפט חוזר (להלן ההחלטה הראשונה). בית המשפט קבע, כי הראיות שהובאו על ידי המבקש אינן בעלות משקל סגולי שיש בו כדי להביא לשינוי תוצאת המשפט לטובתו. נפסק, כי חוות דעת בוחן התנועה, מר וולמרק, שהתבססה על עדותו של מר בוחניק, נכתבה שנים מספר לאחר התרחשות התאונה, ולאחר שנערכו במקום התאונה שינויים הנדסיים נרחבים. לפיכך נתקבלו על דעת בית המשפט טענות המשיבה, שלפיהן קיים ספק רב בדבר יכולתו של בוחן התנועה להעריך את שדה הראיה שעמד לרשות המבקש ביום האירוע. בית המשפט הוסיף: "מתקשה אני לראות את הפוטנציאל שיש בחוות דעת זו לשנות מתוצאות המשפט"; וגם: "נראה כי הראיות הנטענות אינן מאיינות את הממצאים שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, בהסתמך על כלל חומר הראיות שהיה מונח בפניה". בית המשפט הוסיף, כי בוחן התנועה המסטרתי קבע שהמנוח נסע במרכז הכביש, וכי זו היתה אף גרסתו של המבקש בחקירתו במשטרה. כן היתה מקובלת על בית המשפט עמדת המשיבה, שלפיה הוצגו ראיות ברורות בפני הערכאה הדיונית, אשר הצביעו על כך שלרשות המבקש עמד שדה ראיה של כ-100 מטרים לפחות, וכי זו היתה אף גרסתו של המבקש, שאמר בחקירתו במשטרה וכן בבית המשפט לתעבורה כי לא היה גורם שהפריע לשדה הראיה שלו. לפיכך, קבע בית משפט זה:

"מתקשה אני לראות כיצד עדותו של מר בוחניק וחוות הדעת, שניתנו מספר שנים לאחר התאונה, מערערות את חוות דעתו של בוחן התנועה המסטרתי ואת עדותו של המבקש עצמו, שניתנו זמן קצר לאחר התאונה כאשר התנאים הפיזיים של הצומת זהים לזמן התאונה והזיכרון של האירועים עדיין טרי".

2. בית משפט זה הוסיף, כי עדותו של מר בוחניק אינה משתלבת עם עדותו של המבקש שטען כי בכיוון נסיעתו של הקטנוע היה הכביש פנוי. נפסק, כי "גם אם נקבל את עדותו של מר בוחניק לעניין מיקום נסיעת הקטנוע לפני התרחשות התאונה, נראה כי לא גלום בעדות זו הפוטנציאל לשינוי תוצאות המשפט". צוין, כי מר בוחניק עצמו טען, שלמיטב זכרונו לא היתה כל הפרעה לשדה הראיה מכיוון נסיעתו של המבקש. מכאן, כך נקבע, לא ניתן לטעון כי עדותו של מר בוחניק שוללת את אחריותו של המבקש, ועל כן עדותו של עד זה וחוות הדעת מטעם המבקש אינם מהווים "מסה קריטית" של ראיות ועובדות העשויות להטות את הכף לטובת המבקש. במלותיו של השופט ג'ובראן:

"אין בכוחן של הראיות הנטענות להתגבר על העובדות שהיוו יסוד להרשעתו של המבקש. הראיות הנטענות אינן בעלות

'המשקל הסגולי' הנדרש על מנת לאפשר קיומו של משפט חוזר".

ח. בית משפט זה אף לא מצא לנכון להפחית בעונשו של המבקש, בצינו כי ערעורו של המבקש בדבר העונש התקבל באופן חלקי בבית המשפט המחוזי ועונשו הוקל. אף העילה של חשש ממשי כי בהרשעה נגרם למבקש עיוות דין, נדחתה.

ביום 14.12.16 הגיש המבקש, שלא נחה דעתו, בקשה נוספת למשפט חוזר, היא הבקשה דנא. המשיבה הגישה תגובה לבקשה. להלן תוצגנה הטענות בתמצית.

טענות המבקש

ט. המבקש, יליד 1979, נשוי ואב ולתינוק, עצמאי - בעל עסק לצילום ולעריכת וידאו, שירת שירות צבאי מלא כלוחם בצנחנים וללא הרשעות קודמות. לדברי המבקש, אין מדובר בעריכת מקצה שיפורים או בבקשה בעלת אופי "ערעורי" אלא "בהצגת נתונים נוספים ובשטיחת טענות חדשות שלא הובאו בבקשה הקודמת". המבקש מציין כי סיים לרצות את עונשו, שילם את הקנס וביום 8.1.17 סיים לרצות את שלילת הרישיון.

י. בקשת המבקש מבוססת על שתי עילות: ראיות חדשות, וחשש של ממש כי בהרשעה נגרם לו עיוות דין. לדברי המבקש, התגלתה עדות חדשה שיש בכוחה לשנות את תוצאת המשפט: עד הראיה, מר בוחניק, אשר ראה את המנוח רוכב על הקטנוע בימין הנתיב הימני. לטענת המבקש, מכיוון זה לא היה ביכולתו לראות את המנוח בטרם כניסתו לצומת, ומשכך, התאונה היתה בלתי נמנעת. לדברי המבקש, בירור שערך אביו עם מר בוחניק, העלה כי מר בוחניק נסע מאחורי המנוח וראה את התאונה. מר בוחניק נפגש עם אחיו של המנוח מספר ימים לאחר התאונה, ואף שוחח עם העד אלדד קידר, אשר העיד בבית המשפט מטעם המשיבה. כאמור, מר בוחניק הצהיר כי המנוח רכב בימין הנתיב הימני ותוך ניסיון התחמקות עבר לאמצע הכביש, לנתיב השמאלי. לטענת המבקש, קבלת עדותו של מר בוחניק עשויה היתה להוביל למסקנה כי מאחר שהמנוח רכב בימין הנתיב הימני ממנו לא יכול היה המבקש לראותו. המבקש סבור כי מצב זה מצדיק, כשלעצמו, קיומו של משפט חוזר שידון בשאלת נתיב נסיעתו של המנוח עובר לתאונה, ובשאלת שדה הראיה שעמד לרשות המבקש. המבקש תוהה: "הכיצד תיתכן הרשעה בעבירה כה חמורה מבלי שבית המשפט לתעבורה קבע במפורש עובדות אלה?" לדעת המבקש, לפי חוות הדעת של מר וולמרק, שהתבססה על עדות מר בוחניק, מאחר שהמנוח "נסע בימין הנתיב הימני, לאור הגבלת שדה הראיה למרחק של 30 מטר, מדובר בתאונה בלתי נמנעת". כן נקבע בחוות דעת זו כי שדה הראיה של המנוח היה טוב משדה הראיה של המבקש, וכי היה ביכולתו להבחין מבעוד מועד ברכבו של המבקש לפני כניסתו לצומת (ראו התוספת לחוות הדעת, נספח יג). לטענת המבקש, עדות מר בוחניק משתלבת עם עדות בוחן המשטרה ועם עדותו שלו. המבקש מפנה בהקשר זה לתרשים שערך בוחן התנועה המשטרתי (ת/4, נספח יד), וטוען כי חוות הדעת של בוחן התנועה מטעמו עולה בקנה אחד עם תרשים זה, וכן עם התמונות ממקום התאונה (ת/6 ות/10, נספחים טו, טז), המעידות, לדבריו, על הגבלת שדה הראיה באופן ממשי על ידי תחנת אוטובוס, פח אשפה ועצים. המבקש מפנה גם לעדותו של מר אלדד קידר, שהעיד כי לעומת שדה ראייה פתוח למנוח, שדה הראיה של המבקש היה גרוע בגלל העצים ותחנת האוטובוס במקום.

יא. לטענת המבקש, לא נקבע בהכרעת הדין כל ממצא עובדתי לגבי נתיב נסיעתו של המנוח עובר לתאונה. לפיכך, לדעתו, מתחזקת הטענה כי קיימת ראייה חדשה - של עדות מר בוחניק ועמה חוות הדעת של מר וולמרק, לרבות

התוספת - העשויה לבדה להשפיע על תוצאות המשפט באופן המצדיק קיומו של משפט חוזר.

יב. המבקש מעלה טענה נוספת הנוגעת לפרוצדורה הכושלת בהעברת תוצאות הבדיקות שנערכו למנוח במכון הלאומי לרפואה משפטית, לידיו. לדברי המבקש, מעולם לא הגיע לידיו ההעתק המקורי של תוצאות הבדיקות. במסגרת שיקולי בית המשפט בבקשה זו, עותר המבקש להביא בחשבון כי עיוות הדין ממשיך, למעשה, גם בשעה זו על ידי "העמסת קשיים והסתרה של חומר אשר היה מיועד מלכתחילה למבקש". המבקש טוען, כי אין מדובר בקושי להשלים עם הרשעתו, אלא באמונה אמיתית כי המנוח, שנסע בימין הנתיב הימני, לא נגלה לעיניו אלא כשהיה כבר בתוך הצומת לקראת המעבר למסלול הנגדי. הוא מבקש לבחון בקשה זו גם על רקע רשלנותו התורמת של המנוח, שלא פעל לחמוק מן הפגיעה על ידי סטיה ימינה. המבקש עותר להורות על משפט חוזר כדי שייקבעו במפורש כיוון נסיעתו של המנוח ונתיבה. לטענתו, הותרת הכרעת הדין על כנה ללא קביעה מפורשת כאמור, נוכח המידע החדש, עולה כדי עיוות דין. המבקש מציין כי לא נמצא תיעוד לניסוי שדה הראיה שנערך ביום התאונה (מפנה לנספח כג, ולנספח כה), מעבר לתמונות 6/ת, שלא צולמו ביום התאונה. לדברי המבקש, עקרון סופיות הדיון אינו חזות הכל, ולבטח אין להעדיפו על פני עשיית צדק ותיקון עיוותים משפטיים - למען לא יורשע אדם חף מפשע.

תגובת המשיבה

יג. עמדת המשיבה היא, כי בקשתו של המבקש אינה מחדשת דבר, אלא יש בה חזרה נוספת על טענות שהשמיע בבקשה הראשונה, אשר נדחתה כאמור. לדברי המשיבה, מדובר באותו עד ראיה ובאותה חוות דעת שצורפו לבקשה הראשונה, אך נוסף לחוות הדעת עדכון, שתכליתו שיג ושיח עם קביעות בית משפט זה בהחלטה הראשונה. המשיבה מציינת כי העדכון נערך לפני כשנתיים וחצי. לטענתה, די בשיהוי זה כדי להצדיק את דחיית הבקשה. לגופו של עניין טוענת המשיבה כי אין בתוספת לחוות הדעת משקל סגולי אשר יש בו כדי לשנות מקביעות בית המשפט בהחלטה הראשונה. המשיבה מציינת כי בפני הערכאה הדיונית הוצגו ראיות ברורות, לרבות גרסת המבקש בחקירתו במשטרה, לכך שהמנוח רכב במרכז הכביש עובר לתאונה וכי למבקש עמד שדה ראיה של כ-100 מטרים. כאמור, בהחלטה הראשונה נקבע כי הראיות החדשות שביקש המבקש להציג, אשר התקבלו מספר שנים לאחר התאונה, אינן מאיינות את הממצאים שקבעה הערכאה הדיונית, ואין עדיפות על פני עדויות שנמסרו זמן קצר לאחר התאונה, כשזכרון האירועים טרי. לדעת המשיבה, דברים אלה יפים גם עתה, משהוגשה הבקשה הנוכחית המבוססת על אותן ראיות חדשות ועל אותם נימוקים.

יד. למעלה מן הצורך טוענת המשיבה כי חוות הדעת והתוספת לה אינן מאיינות את ממצאי הערכאה הדיונית בכל הנוגע לשדה הראיה שעמד לרשות המבקש. לטענת המשיבה, אף אילו נקבע כי המנוח רכב בימין הנתיב הימני וכי לרשות המבקש עמד שדה ראיה למרחק של 30 מטרים בלבד מקו העצירה, לא היה בכך כדי לשנות את הקביעה בדבר רשלנותו של המבקש. זאת, מאחר שלאחר ציות לתמרוך "עצור" ועמידה בקו העצירה, היה על המבקש להתקדם אל קו הצומת בזהירות ולבחון שוב בקו הצומת, שממנו עמד לרשותו שדה ראיה למרחק של 100 מטרים לפחות, את המתרחש לשמאלו. המשיבה מדגישה בהקשר זה, כי בוחן התנועה המשטרית העריך את שדה הראיה מקו הצומת; לעומת זאת, בוחן התנועה מטעם המבקש העריך את שדה הראיה מקו העצירה בלבד. המשיבה בדעה כי רשלנות המבקש מתעצמת בשל היכרותו עם הצומת, כדבריו בחקירתו במשטרה, ובשל כניסתו לצומת מבלי לבחון את המתרחש לשמאלו, על אף שידע כי מקו העצירה שדה הראיה מוגבל יותר מאשר מקו הצומת.

טו. המשיבה מוסיפה וטוענת כי גם בבקשה זו לא הוכיח המבקש שנפלו פגמים חמורים ומהותיים בהליך, המעוררים חשש ממשי לעיוות דין. לדבריה, המבקש היה מיוצג בערכאות השונות, וניהל הוכחות, וטענותיו נבחנו לעומק. אשר לטענה בדבר עיוות דין שנגרם למבקש בשל פרוצדורה כושלת בהעברת תוצאות הבדיקות שנערכו למנוח, טוענת המשיבה כי אף אם לא הגיע לידי המבקש ההעתק המקורי, אין הדבר עולה כדי עיוות דין המצדיק עריכת משפט חוזר בעניינו. המשיבה מוסיפה כי בוחן התנועה שצילם את התמונות בת/6 העיד, שאלו צולמו בשעה זהה לזו שבה התרחשה התאונה ובתנאים זהים. לבסוף, מזכירה המשיבה כי היותו של המבקש אדם נורמטיבי ונסיבות חייו נלקחו בחשבון, באופן שבו ערכאת הערעור הקלה בעונש המאסר שהושת עליו.

דין והכרעה

זז. לאחר עיון בבקשה, בתגובה לה ובצרופות, אין בידי להיעתר לבקשה. אומר דבר כללי: תיקי גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים הם מן הקשים בתיקים, שכן רובם - דומה - מוגשים כנגד אנשים שחיהם נורמטיביים ביסודם, וכשלו ברגע קט באופן העלול לקרות ברשלנות אנוש, וקשה להם מטבע הדברים, לראות עצמם על ספסל הנאשמים הפלילי; אך נזכור מנגד, כי חיי אדם קופחו ודמיהם זועקים, וישנו אינטרס ציבורי מובהק במלחמה בתאונות דרכים ובענישה הולמת בעקבותיהם. ולבקשה: כנודע, "משפט חוזר הוא מאורע דרמטי בתולדות התיק" (מ"ח 4875/15 אבו הלאל נ' מדינת ישראל, פסקה ח' (5.8.15)). נאמר לא אחת, כי מוסד המשפט החוזר המעוגן בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט מבקש למצוא איזון בין שני ערכים מרכזיים: מן הצד האחד, חשיפת האמת ומניעת הרשעות שווא, מתוך הכרה כי מערכת משפטית של בני אנוש אינה חפה מטעויות. מן הצד האחר, עקרון סופיות הדיון והתכליות שבבסיסו, קרי, הבטחת ודאות משפטית, יציבות ויעילות דיונית (ראו למשל, מ"ח 3202/15 כהן נ' מדינת ישראל-הועדה המקומית לתכנון ובניה זמורה, פסקה ט"ז (10.9.15)). בכך נשתנה מוסד המשפט החוזר מהליכי הערעור ה"רגילים" על פסקי הדין של הערכאות הדיוניות (מ"ח 2448/16 פדילה נ' מדינת ישראל, פסקה י"ד (11.7.16)). איזון ראוי בין הערכים, כמו גם השכל הישר, מחייבים שמשפט חוזר לא יתקיים רק משום שנידון מתקשה להשלים עם הרשעתו (מ"ח 5639/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (27.2.13)), דבר שהוא במקרים רבים מטבע האנוש, ולעתים קרובות משכנעים עצמם עבריינים כי הם חפים מפשע, והדבר גם מסייע להם להתמודד עם כשלונם; ולא כל שכן - במקרים דומים לנידון דין - שחיהם על דרך הכלל נורמטיביים ומבקשים הם להסיר מעליהם צל כבד וענן קודר של קיפוח חיי אנוש (השוו מ"ח 4016/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ל (30.11.16)). את האיזון הראוי בין הערכים קבע המחוקק, בהכריעו כי משפט חוזר יתנהל רק בהתקיים אחת העילות אותן תחם בקפידה (מ"ח 2363/16 שליפר נ' מדינת ישראל, פסקה י (7.8.16)). יתר על כן, יש צורך ב"מסה קריטית" של נימוקים בגדרי העילות שנקבעו, כדי שבקשה לעריכת המשפט חוזר תהא רצינית ומשכנעת. אכן, אמת זועקת מצדיקה בירור נוסף, ומכאן מוסד המשפט החוזר, אך ברי כי בנושא שנבדק במספר בתי משפט תיחלש הנטיה ליתן משפט חוזר, שהרי אין להתיר מצב של "אין לדבר סוף". כזאת נאמר לא אחת לאורך השנים.

יז. נקודת המוצא ההכרחית לדיון בבקשה למשפט חוזר היא איפוא כי פסק הדין נושא הבקשה ניתן כדין, ובדין יסודו (מ"ח 4057/02 סובחי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (2002)). בנסיבות אלה, היתר לקיומו של משפט חוזר ניתן במשורה, בבחינת החריג ולא הכלל (מ"ח 5568/09 סביחי נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (31.8.11)). משפט חוזר לא נועד לקיים הליך נוסף של ערעור על פסק הדין, בו תינתן למבקש "הזדמנות נוספת" לטוות גרסה שונה או משופרת (מ"ח 3139/13 רחמיאן נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (25.5.14)), מה שקרוי בפי העם "מקצה שיפורים" למי שענינו כבר נדון בשתי ערכאות (מ"ח 1340/16 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה י"ח (31.7.16)), להלן עניין אזברגה). דברים אלה נכוחים ביתר שאת שעה שמדובר בבקשה נוספת למשפט חוזר, לאחר שבית המשפט לא נעתר לבקשה קודמת (□) זאת,

שכן כאשר עסקין בבקשה נוספת למשפט חוזר, יטה האיזון אף ביתר שאת לטובת סופיות הדיון (מ"ח 8314/16 עטאללה נ' מדינת ישראל, פסקה י"א (7.11.16)). ברוח זו קובעת לתקנות בית המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 כי "לא תוגש בקשה נוספת או אחרת בשל עילה ששימשה יסוד לבקשה שסירבו לה". תכליתה של התקנה היא מניעת הגשתן של בקשות חוזרות ונשנות, נוכח החשש כי יובילו לדיון עקר פעם אחר פעם בעניינם של מי שלא השלימו עם הרשעתם. נזדמן לי זה מכבר לעמוד על הדברים:

"על המבקש פעם נוספת לקיים משפט חוזר להצביע איפוא על החידוש שבבקשתו ביחס לבקשות הקודמות כדי שזו תידון לגופה (גבאי נ' מדינת ישראל (2004))" (פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (13.9.16)).

בנידון דין חוששני כי לא נמצא חידוש מעין זה, חרף מאמציו הבלתי נלאים של המבקש, המעידים כי הנושא בעצמותיו.

יח. הבקשה הנוכחית - כמו זו שלפניה - מושתתת בעיקרה על העילה החקוקה ל, שעניינה קיומן של עובדות או ראיות חדשות העשויות להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. כמו כן, כעולה מן הבקשה, טוען המבקש להתקיימותה של העילה שבסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, שעניינה חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין, עילה שמבקשי משפט חוזר מעלים לעיתים קרובות כמשלימה לעילה "הראשית". חוששני כי המבקש לא הצליח להניח תשתית ראיתית ממשית להתקיימותה של אף לא אחת מן העילות. גם אם המבקש מאמין בחפותו, החומר שהובא על-ידי אינו מקעקע את הרשעתו. אפרט.

יט. אשר לעילה הראשונה, כידוע, הנטל על המבקש כי יקוים משפט חוזר בעניינו מחמת קיומה של ראיה חדשה העשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובתו - הוא כבד (עניין אזברגה, פסקה כ'; מ"ח 4191/11 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.6.12)). במקרה דנא מבסס המבקש את בקשתו על עדותו של עד חדש, מר בוחניק, שעליו נתבססה במידה רבה גם הבקשה הראשונה, ועל חוות הדעת של בוחן התנועה מטעמו של המבקש, מר וולמרק. למעשה, המבקש כמעט שלא הצביע על חידוש של ממש בבקשה זו ביחס לבקשתו הראשונה, למעט צירוף התוספת לחוות הדעת. יצוין, כי התוספת לחוות הדעת ניתנה למבקש ביום 3.8.14, ויש לתהות בהקשר זה על השיהוי שבהגשת הבקשה הנוכחית, אך לא נתעכב על כך.

כ. גם לגופו של עניין לא מצאתי כי המבקש הצליח להניח תשתית ראיתית ממשית להוכחת עילה המצדיקה קיומו של משפט חוזר, אף בהצטרף התוספת לחוות דעת בוחן התנועה מטעמו, מר וולמרק, ולעדויות של מר בוחניק. כזכור, נפסק בהחלטה הראשונה, מפי חברי השופט ג'ובראן, כי אין בעדותו של מר בוחניק ובחוות הדעת של מר וולמרק כדי להניח תשתית ראיתית להצדקת קיומו של דיון נוסף. דומה - כפי טענת המשיבה - כי אכן יש בתוספת שיג ושיח, מה שנהוג לקרוא כיום "התכתבות", עם קביעות בית משפט זה בהחלטה הראשונה לעניין המשפט החוזר. זאת, שכן במסגרת התוספת לחוות הדעת התייחס בוחן התנועה מטעם המבקש לתמונות שבת/6, המציגות את מגבלת שדה הראיה בצומת לפונים שמאלה, כפי שנסע המבקש. מסקנת בוחן התנועה היתה כי "קיימת מגבלת שדה ראיה לשמאל, לעבר הכיוון ממנו הגיע רכב ב' (קטנוע). מיקום תחנת האוטובוס ופח האשפה לפניה, היוו מגבלת שדה ראיה משמעותית ונהג העומד על קו העצירה וקו הצומת יכול לראות למרחק של כ-30 מ' לדרום ולא כפי שקבע הבוחן 175 מ' (בסקיצה), שם התייחס לרכב הנע במרכז הנתיב". בנוסף, הסיק בוחן התנועה מטעם המבקש "כי שדה ראיה של רוכב הקטנוע (רכב ב') טוב יותר משדה הראיה של נהג רכב א', ... אין ספק כי רוכב הקטנוע (רכב ב'), יכול לזהות את הופעת הרכב לעבר הצומת ולהגיב בהתאם ובזמן, זאת בטרם יחל נהג רכב א' לחצות את הצומת". הדברים שובי לב

הם. ואולם, יש לזכור כי התמונות שבת/6 היו לנגד בתי המשפט הקודמים, כמו גם חוות דעתו של בוחן התנועה המשטרית אשר העיד בבית המשפט. כאמור, לאחר שמיעת הראיות, קבע בית משפט השלום לתעבורה כי המבקש גרם מוות ברשלנות. נפסק, כי רשלנותו היתה בכך "שלאחר שהסתכל שמאלה ונכנס אל הצומת, הסתכל אך ורק ימינה למרות שהיה עדין במסלול הנסיעה של כלי הרכב המתקרבים אל הצומת משמאלו, וכי "רק לאחר ששמע את רעש חריקת הבלמים של הקטנוע, או החלקתו בכביש, הבחין בו לראשונה, כשהקטנוע כבר היה קרוב מידי אליו" (הכרעת הדין, פסקה 9, עמודים 16-17). ההכרעה התבססה, בין היתר, על דברי המבקש עצמו שלפיהם "היה לו שדה ראייה שמאלה למרחק של 100 מ' ושהקטנוע נסע לאט במרכז הכביש" (עמוד 10 לפרוטוקול שורה 20; הכרעת הדין, פסקה 9 עמוד 16); המבקש הודה בכך שלא הסתכל שמאלה ולא הבחין בקטנוע (הכרעת הדין, פסקה 9 עמוד 16 והציטוטים שם). כזכור, המבקש, שהגיש תחילה ערעור הן על הכרעת הדין הן על העונש, בחר להתמקד בערעור על העונש בלבד, והדבר עשוי לומר דרשני. הנה כי כן, גם בבקשה הנוכחית אין בכוחן של הראיות הנטענות, לרבות התוספת, כדי להתגבר על העובדות שהיוו יסוד להרשעתו של המבקש. ויובהר: בין אם רכב המנוח על קטנוע בנתיב הימני של הכביש, כפי עדותו של מר בוחניק וחוות דעתו של מר וולמרק, ובין אם רכב במרכז הכביש כפי שהעיד המבקש עצמו, בין אם שדה הראיה היה מוגבל יותר או פחות - עובדה מוכחת היא, כי המבקש לא הביט שמאלה כשחצה את הצומת ומכאן הדרך לתוצאה המחרדה היתה למרבה הצער קצרה. בנסיבות אלה, הראיות הנטענות אינן בעלות 'המשקל הסגולי' הנדרש על מנת לאפשר קיומו של משפט חוזר, ואין בבקשה אותה מסה קריטית הנחוצה כדי לחלוף על פני המשוכות שקבע המחוקק למשפט חוזר (השוו מ"ח 1298/15 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה י"ג (2.11.15)); לאמור: אין בכוחן של הראיות הנטענות, ובכללן התוספת, להתגבר על העובדות שבבסיס הרשעתו של המבקש; זאת, שכן אין ביכולתן להטות את הכף לטובת המבקש באופן שישלול את אחריותו לתאונה.

אוסף, כי המבקש הורשע בגרימת מוות ברשלנות, עבירה שהעונש המרבי בצדה הוא שלוש שנות מאסר. כאמור, בית המשפט המחוזי הקל עם המבקש והפחית את עונש המאסר בפועל שהושת עליו ל-8 חודשי מאסר, אותם ריצה זה מכבר. הנה כי כן, הדין לא מוצה עם המבקש, חרף תוצאותיה המחרדות של התאונה בה קופחו חיים.

כא. אף אין לומר כי נגרם למבקש עיוות דין בהרשעתו. זאת, אפילו ייקבע כי נפל פגם כנטען בהעברת תוצאות הבדיקות שנערכו למנוח במכון הלאומי לרפואה משפטית; אף אם לא הגיע לידי המבקש ההעתק המקורי של תוצאות הבדיקות, אין הדבר עולה כל עיקר כדי עיוות דין המצדיק עריכת משפט חוזר בעניינו.

כב. כאמור, חוששני כי המבקש לא הצביע על חידוש שבבקשתו ביחס לבקשה הראשונה כדי שזו תידון לגופה, ואף לא הוכיח כי קיים חשש ממשי לעיוות דין בהרשעתו. איני נעתר איפוא לבקשה למשפט חוזר. בנימה אישית אאחל למבקש, אדם נורמטיבי שלאחר ריצוי עונשו הקים משפחה, הוא עובד ורשיון הנהיגה שלו הושב לאחרונה, ובכל הצער על מות המנוח שאין להשיבו ועל התאונה שאירעה, כי יביט הלאה לשיקום חייו, ינהג בזהירות, ובכך יתרום לעצמו כמו גם לחברה.

ניתנה היום, כ"ח באדר התשע"ז (26.3.2017).

המשנה לנשיאה

